

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆԻՍԻԿ

Պոլսոյ համար	Տարեկան	70 դր2
	Վեցամսեայ	35 "
Գաւառեցիքու համար	Տարեկան	90 "
	Վեցամսեայ	45 "
Արտասահման	Տարեկան	23 ֆր.
	Վեցամսեայ	12 "

Նամակ կամ ո եւ ե գրութիւն պետք է ուղղել ՏՅՈՐԻՆԻՆԻՆԻ:

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՂԱԲԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՏՆՈՐԷՆ Ռ. ՍԱԳԱՆԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՅՈՐԵԼԵԱՆԵՆ ԵՏԲԸ

Հակառակ նախանշադրող հողիներու քրթմնախնդրու ու պատարակելի բա-
ցայայտ խնդրանքներուն, Մամուրեանի
Յորեկանը յաջողութեամբ կատարուեցաւ:
Մեր միջալստիկն համար Յորեկանի այս
անդամակի տանը, իմ կարծիքով, ունի յա-
տուկ բարդական նշանակութիւն՝ ամբողջ
հողիքանութեանն եւ մասնաւորապէս մեր
հասարակութեան զարգացման աստիճա-
նին տեսակէտէն:

Համառոտակի կ'ուզէի նկատողութեան
ստանել այդ նշանակութեան արժէքը, որ
երբք տարբեր այլ միասնական երևանքու
քննութիւնէն կը բխուի:

Ա.—Մեր հասարակութիւնը սկսած է
այլ եւս զգալ թէ տեսակ մը երախտու-
գիտութիւն ու ընդհանրական համակրու-
թիւն՝ իր պարտքն է անոնց նկատմամբ՝
որոնք այս կամ այն ձևով իրենց հանրա-
յին գործունէութեան մէջ օգտակար եղած
են իրենց պատկանած ընկերութեան:

Հանրային գործիչները, իրենց կենդա-
նութեան, մեր մէջ, խնդրանքով միայն ա-
ռարկայ եղած են մեծ մասով, ու հասա-
րակութեան զէթ պատճառով ընդհա-
նուր համակրութիւն՝ չստացուած նը-
կատելութեանն են: Ի վարձարած զանազան
Ասոր պատճառն այն է որ մենք զգալա-
վարի կուսակցութիւն՝ ըստած բանին
խակական նշանակութիւնը չգիտենք զեւտ,
ու զաղաղակի նախադասութիւնները, որ
ընդհանրապէս անկեղծօրէն գործիւն
չունին, մեր մէջ կը թուին ստիպողաբար
կենթադրել՝ անձնական հակառակութիւն
կենթադրել մեր մեր գաղափարական
ուղղութիւնները, մտքը, գաղափարները,
բարդական, ընկերական, իմաստասիր-
ական ամէն կարգի խնդիրներու մէջ, ան-
կանխորդ ուսումնասիրութիւններով, ու
մեր մտքերու խառնուածքին ընկալման ըն-
դունակութիւններուն համեմատ իրապո-
ցուած եւ կազմուած ուղղութիւններ ու
գաղափարներ չեն: Այս ստիպողական
վարդով մեր ետադրական ամօթային տը-
րամագրութիւնները կամ չհասարակական
անխոստովանելի անորոշանքներն են: Այս
պատճառով է որ չենք կրնալ հաւատա-
լիմ մնալ մեր սկզբունքներուն, որոնք
մեր անձնական ու շահախնդրական տրա-
մագրութիւններուն նպատակէր պայման-
ներուն կրած կերպարանափոխութեան
համեմատ երբեմն հակասական ան-
հեթեթութիւններու ալ կը յանդիմ լինու-
ն, վրան զի միջակ զեւտ «բարդական կորով
ու ամբակուտ նկարագիր» ըստած բանը
չունինք, ինչ որ ընդհանուր բարդական
զարգացման յետադասութեան ակտու-
նի մընէ միայն:

Մեր գաղափարային տրամագրութիւն-
ներուն մէջ պարզապէս պատարտուած, մեր
անհատի կ'ըլլայ «անձը» «գործը» զատել
ու իր գաղափարներուն հետ՝ նաեւ թըլ-
նութիւն, անձնական թշնամիքն ենք մեր դի-
մադրանքներուն՝ որոնց կ'ուզենք անձնական
ստանձանի մէջ մնալու շատ անգամ:

Աւանց անդալանի ընդդիմակու. այս
ճշմարտութիւնները, որոնք այնքան բա-
ցայայտ են, ըսենք թէ, մանր միայն մեր
հանրային գործիչներուն խակական արժէ-
քը ընդհանրացուցած ու նուիրադրած է
մեր մէջ:

Մամուրեանի յորեկանը, ուրեմն, երեւ-
ւոյթ մըն է այսօր, նոր չըլլան մըն է մեր
հին հասարակական գործունէութեան
ընդամեն բարեշքութեան հետ: Հանրային
գործիչ մը արժանի կը նկատուի ընդհա-
նուր համակրութեանն ցոյցի մը, նոյն իսկ
իր կենդանութեան Այդ կատարուած բա-
րեւրութիւնը աս կ'ետով կ'որոշուի որ, ի-
րենց մասնաւոր միջոց, երբ մեր մեծ մե-
սկներուն վրայ տրի կ'ետով զբոսած
անտեղի բաղանդութիւն մը կը փորձեն:

ճշմարիտ պայմանադրական կեղծաւորու-
թեան մը նշանը տուած կ'ըլլանք, միջ-
դեռ իրական արժանիքներն իրենց կեն-
դանութեանն ու իրենց գիտութեան մը փա-
ռաւորելու տրամագրութեանն բանաւոր
արժէքն է՝ զանոնք իրապէս զնախադա-
ն ու փոխարկութեան մը,—հող չէ թէ միշտ
աւելի կամ նուազ պղատնական,—ըրած
ըլլալու կէտը:

Ահա՛ առաջին կարեւոր նշանակութիւ-
նը՝ Մամուրեանի յորեկանին:

Բ.—Հանրային գործունէութիւնը բազ-
մաթիւ եղանակաւորութեանն ունի: Անկող-
նաբանութիւնը է: Բիւրաւոր միջոցներով ու
աստիճաններով մարդ հանրային գործու-
նէութեան մէջ կրնայ գտնուած ըլլալ:
Այս աստիճաններուն մէջլն գրականին
ընտրութիւնը իրեն հանրային երախտա-
գիտութեանն ու խանդավառութեանն ա-
ռարկայ՝ ունի բացառիկ նշանակութիւն:
Ուսուցչութիւն, հրատարակագրութիւն,
ընդհանուր գրական զարգացում, այն տեսակ
աստիճաններն են որ մեր մէջ զեւտ չեն հա-
տած իրենց բանաւորապէս արժանի եղած
բարդական նշանակութեանն ու բարձրու-
թեան: Մեր մէջ այն աստիճանները միայն
«Պատուաւոր», «Մարդասիր» են որ կը
նպատակեն գրաւ շահելու, հարստութիւն
դիզելու: Քիչ տարբեր վեր է որ ուսուցչի,
խմբագիր, գրաւոր իրեն «մարդ» ճանչ-
նալու, տրամագրութիւնը ծագում առնելու
երեւոյթ մը ունի մեր մէջ:—զանոնք հա-
տարակ մոռցնալուցներու, ոտկի գեղարու-
վրայ անդամաւորածութեանն օտանանքն
վեր, բարդական աւելի բարձր գիրքի մը
վրայ ու զնախադասութեանն աւելի արժա-
նաւոր չափով մը նկատուի համար, բա-
րեւրութեանն նոր զարկերու պէտք ունի
մեր հանրային գործունէութիւնը:

Ուսուցչութիւն, հրատարակագրութիւն,
գրական զբաղում, հասարակութեան մը
մէջ, անկախօրէն անոր ուրիշ կարգի
անտեսական, վաճառականական եւն
հաստատութիւններէն, այն աստիճաններն
են որոնց արտած նշանակութեանն ու
զանոնք ներկայացնողներու: Նկատմամբ
տածուած հաւաքական տրամագրութիւն-
ներուն որակէն կ'ախուծ մըն այդ հաստա-
րակութեան զարգացման աստիճանը:

Այս նիւթը՝ ծանօթ նիւթ մըն է ար-
դէն ու պէտք չունի տեւորող ընդլայ-
նութեան:

Ուրեմն ուրիշտախիթ է որ մեր յորե-
կանը կ'ընտրենք հրատարակագիր-գրաւոր
մը: Այդ կը նշանակէ թէ մենք մեր հին
ընդունութիւնը կը ձգտենք փոխել այդ ա-
ստիճաններուն նկատմամբ, զանոնք ճանչ-
նալով իրական անհատներ, համակրու-
թեանն ու երախտագիտութեան արժանի
աստիճանները:

Գ.—Նկատուի վերջապէս թէ մասնա-
ւորաբար անձին խորութիւնը, շատերու
մէջլն, ունի՝ իր բանաւոր նշանակութիւնը:
Գաղափարի անձնակրութիւնը կ'ախուծ
ուսածական պարագայ մըն է մեր թուա-
մորթ ու լիակած բարձրութեան մէջ: Արդէն
նկատենք թէ մեր գաղափարային կենսը
ինչ ազդակներով իր գոյութիւնը կը պահ-
պանէ մեր մէջ: Հազարագլի պարագայ
մըն է որ մարդ մը միջակ վերջը անկեղ-
ծօրէն հաւատարիմ մնայ իր խաղաղին՝ զոր
իր կենսի յայտարար զիմք ըլլալ իրեն,
հասարակութեանն օգտակար ըլլալու օտա-
մանին մէջ: Ընկերութեան մը մասնաւոր
բարդականն ու անտեսական զարգացման
համար աշխատիլ ու կուրել, արհամարա-
հանքներու, տատաղանքի ու հաշմանքի
արժէքով, հասարակ մասնականացուի գործ
չէ մեր երկնիքներուն տակ: Կանգուն մը-
նալ մեր պաշտամունքներուն հետ,
մարանչիլ գիտական ճշմարտութեան
ու արդարութեան պայքարը, հինգած
բարդական հաստատութիւններու, բո-
րոտած ընդունութեան, միասնակի՝ այլ
ամբակուտ նախադասութեանն ունի:

Կ'ենթադրէ «հոգեկան կորով», «իմացա-
կան զօրութեան բարձր աստիճան», «բա-
րդական մեծ արկութիւն» զոր քիչերու
տրուած է ունենալ: Իրեն ալ Մամուրե-
անի միակն է իրօք մեր օրուան մասնա-
րակական կենսի մէջ: Նշանաւոր ծերու-
նիկն զրիւր վայրկեան մը չէ զբողացած ու
սկարացած՝ իրեն տարիներէ ի վեր, հա-
կառակ այնքան աննպատակ պայմաններու
եւ առաջացած տարիքի մը: Ինքը միակը
եղած է չուրի բարդականն ու խաղաղական
անկեղծութեան մէջ կանգուն ու հաւատա-
լիմ մնացողը՝ իր խաղաղին ու առողջ կեն-
սականութեանն Մամուրեանին զատ մէկը
չունինք, կարծում, որ այսքան չթուլցած
ու յամառ տոկոսութեան կորովով մը իր
զարգացման ծառայելու զօրութեանը ցոյց
տուած ըլլայ: Անկողն անվառ սերմանող
եղած է, վրտած իր աշխատութեանն ու
թէ կանուխ արգասաբերութեան, վառողի,
ինչպէս ինքը այնքան զեղեցիկ կ'երգով
անհամեմատ էր իր բանախոսութեան մէջ,
զարգացման մարդուն համար ուշը կամ
կանուխ շատ մասնաւոր նշանակութիւն
մը չունինք: Անկողն կ'աշխատի, ու իր գո-
հունակութիւնը՝ իր զիտակցութեան մէջ
կը փնտռէ—որ բաւական է իրեն: Փոյթ
ընտր թէ իր աշխատութիւնը իր կենդա-
նութեան կը պարագրելու: Բաւական է
որ ինք իր խաղաղին գեղեցիկութեան, իր
անհատական ուսման ու անոր որոշ թէ ա-
նորդ վաղորդանի մը մէջ արգասաբերու-
թեան գիտակցութեանն ունի:

Այս երբք տեսակէտներով, Մամուրե-
անի Յորեկանն ու անոր յաջողութիւնը
փառաւոր ու բարեկուշակ զարգացում
կրնայ նկատուիլ մեր հասարակութեան
մասնաւոր զարգացման կրած մէկ նոր բա-
րեւրութեանն:

ՄԱԿԱՐԱ ԱՐՏԱՇԽՄ ԾԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

Ս. ԳՐԻԳՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆԻ ԻՐԵՒԻ
ԻՆՏԵՐԻ ԿՐԻՄՆԵ ԳՈՐԾԱՅՈՒՆԻ, ԹՂ ՈՁ

Ս.Ո. ՏԵՐԱՐ ՎՍԵՐ

Բոլոր Աստուածաւոր մասնաւոր Ս.
Գրիգր կ'ըսուի, ինչպէս եկեղեցւոյն հա-
ւատքն է, Հոգւոյն Սրբոյ ներշնչութեամբ
գրուած ըլլալուն համար Ս. Գրիգր հին եւ
նոր բաժանումը անկէ ծագած է: Առաջի-
նը կը բովանդակէ այն ամէն կրօնական,
քաղաքական եւ բարդական օրէնքներն
որ Հին անտեսութեան մէջ կարեւոր էին
զորոնք Բիւրոսոս նորոգել եւ ստուերա-
կանները իրականներու փոխելով՝ Հնոյն
վրայ նոր տեսակութիւնը հիմնեց:

Նշուած կանոն մը որ Ս. Գրիգր տրոջող-
թեան վրայ տեսակածին եղան, եւ շատ
կարեւորն անվառ կարծուեցան, ինչպէս
նաեւ Յովնանու Յայնուութիւնը, որ երա-
շնորթ թարգմանիչներու օտեն, իր վաւե-
րականութեան կողմէ երկարաթիւական տակ
ըլլալով թարգմանած չեն ու ժամանակէ
մը վերջ թարգմանած է: Ինչպէս կը
կարծուի Լորդ զարուս մէջ, երբ յամին
768 Պարտաւալ Բ. Ժողովը Ս. Գրիգր երկ-
րայութեան տակ եղած մասերն ալ ըն-
դունելով՝ կանոն գրու-:

Ըստ իս Ս. Գրիգր իրեն բնագիր կը-
նայ գործածուելու: Ամէն ազգ իր զանազան
թարգմանութիւններն ունի, զանազան
բնագիրներէ, բայց Հայերը մի միայն Նո-
թանանից բնագիրն թարգմանութեան
ունին զոր Ս. Մեսրոպ Յուշագ Պատ-
րարդէն ընդունելով՝ Սահակայ եւ իրենց
ձեռնաստեղծ աշակերտներու գործակցու-
թեամբ եւ զարուս՝ ամենայն ճշգրտութեամբ
Հայերէնի թարգմանեցին, ու այն ցանկա-
լի աւանդը մեզի թողուցին, որուն հարա-
զատութեան վրայ, օտարազգիներն ան-
գամ զարմացած՝ «Մայր աշխարհ Եւրոպա-
նէն» ըսած են: Որովհետեւ թարգմա-
նիչները Հայերէն գրութեան քաջանմուտ

ըլլալով, ինչպէս նաեւ Հայերէն լեզուի,
այնպէս բնական հարազատութիւն մ'ու-
նեցաւ իրենց թարգմանութիւնը՝ միջակ
աներկրայ հաւատալ որ, եթէ Ս. Հոգւոյն
Աստուածաւորն է Հայերէն լեզուաւ ներ-
շնած ըլլալ, ճիշդ նոյն բառերով տուն
պիտի տար՝ որոնցմով որ հիմա թարգման-
ուած կը տեսնանք: Հետեւաբար մեր
թարգմանութիւնը իրեն բնագիր կրնայ
գործածուիլ: Ահա մեր կարծիքը զոր «Մա-
ղիկ» միջոցաւ կը յայտնեմ, խնդրելով որ
սաղն ձեռնհաս հաճին իրենց կարծիքները
հաղորդել սոյն կարեւոր խնդրին նկատա-
մամբ:

Նաեւ Նոթանանից բնագիրն հարա-
զատութեան եւ վաւերականութեան վրայ
տարակոյս չկայ, որովհետեւ Յիսուս եւ իր
աշակերտները նոյն բնագիրը կը գործա-
ծէին, ինչպէս Նորին մէջ Հին Կտակարա-
նէն բերուած վրայագրութեանը բազմաթիւ
թիւնները ցոյց կու տան ըստ ամենայնի
Նոթանանից թարգմանութեանն ու չէ թէ
երբայական բնագիրն համաձայն գտնուե-
լով:

Այս ճշմարտութեան կը վկայէ նաեւ
Հեկարն, Ամերիկայի թողարկման քարտիչ
մը, թէ «Նոթանանից կոչուած թարգմա-
նութիւնը Յուսուսին այն հանրածանօթ
թարգմանութիւնն է որով Տէրն մեր եւ
իր աշակերտները վկայութիւն կը բե-
րէին»:

ՀՐԱՅՈՒՆՆԻ Տ. ՓԱՍՏԱՋԵԱՆ
Ատարազար

ԷՏԻՍԸՆ

(Շար. երկի քիւնի եւ վերջ)

1870ին Պոլսոյն կը թողուր Լաիսընի
անունը զեւտ չէր սկսած փառաւորել ու
հոգաւոր Սյոք նշանաւոր գիտունն Ամե-
րիկայի մէջ անկիւնը, կարծես, մոռացու-
թեան մասնաւոր էր:

Նոյն տարին Լաիսըն Նիւ Եորք ցնաց:
Իր ունեցած ամբողջ գրամը՝ ուսումը կա-
տարելադրողը: Համար ծախսած ըլլալով,
ստանք ստակի մը կը մնար Նիւ Եորքի
սալայատակներուն վրայ՝ անձնօթ մնա-
ցած գիտունն ամէն հոգեկան տառապանք-
ները կրելով: Ամէն գուռ զոց կը գտնէր
իր առջեւ:

Բայց երկար չտեսեց այս կենսը: Մեծ
է. հարուստ ընկերութիւնն մը Լաիսընի
հետ համաձայնելով՝ հեռագրիներու մասին
ըրած կարեւոր գիտել կը գտնէ անկէ՝ տա-
րեկան 30,000 ֆրանկով:

Այն համբան սկսած էր Լաիսընի հա-
մար, Լաիսըն գիտութեան հակառակն մը
կը կը գտնուի, այդ անունը մեծնալով կը
մեծնար, սպիտակեցիլ արագութեամբ մը:
Հաղիւ 23 տարեկան արդէն ծանօթ էր
Ամերիկայի ու Եւրոպայի իր ամէնէն
մեծատաղանթ հարաւորներէն մէկը:

Երկու մեծ ընկերութիւններ ամ-
սականներ յատկացուցած էին իրեն եւ ա-
ռաջուց որոշած զմով կը գնէին իր հե-
ռագրական բոլոր նիւթերը:

1870ին Լաիսըն Նիւ Եորք կը թողու-
ր: Լաիսընի մէջ կը հաստատուի ու կը
հիմնէ հին երկարական գործիքներու գոր-
ծարան մը որուն մէջ 300 հոգի կ'աշխա-
տէին:

Ինչ բանի որ ձեռնարկեց Լաիսըն այս
չըլլանին մէջ, յաջողութեամբ պատկուեցաւ,
իր հաստատած գործարանն աշխարհի մէջ
անմրցակից էր: Խոշորագույնն ալ բոլոր-
վին բարձուած ըլլալով՝ Լաիսըն իր գիւ-
տերը բազմապատկեց:

1873ին ամուսնացաւ աղքատիկ դեռա-
տի գործաւորուհի մը հետ որ իր հաստա-
տութեան մէջ կ'աշխատէր: Իր գոր-
ծարանները՝ Նիւ Եորքի 30 հազարամէջը

«ZAGH» ARMENIAN JOURNAL
طبعة و اداره خانی
خلعة حمدی باشا خان
Կ. ՊՈԼՍ, Ղալաթիա,
Համա-բաղա խան

Rédaction du Journal Arménien
"DZAGHIK"
Galata, Péréchémbé-Bazar
Hamdi-Pacha Han

հեռագրութեանը Մէնլո-Բարք փոխադրեց:
Մէնլո-Բարք այսօր ամբողջ աշխարհի ծա-
նօթ է: Ամէն տարի բազմաթիւ գիտուն-
ներ ու զբոսաշրջիկներ հոն կ'երթան՝ մեծ
հանրիւն ուղեւորու համար: Մէնլո-Բարքի
մէջ է որ Լաիսըն իր ամէնէն նշանաւոր
գիւտերն ըրած է: Բազմաթիւ հոգաւոր
անձներ ու ճարտար մասնագէտներ չը-
ջապատուած է. ասոնց մէջ կան բնագիտ-
ներ, քիմիագէտներ, մաթեմատիկոսներ եւ
ատարաբաններ: Իր բազմաթիւ աշխատա-
կիցները՝ բարեկաններն եւ աշակերտներն
բաղկացած՝ խումբ մը կազմին իր շուրջը,
որոնց ամէնուն ալ մեծամեծ շահեր կը
հանէ անկեղծաբանական երկարադիւր:
Գա-
լով գործաւորներուն, անոնք հարկներով
կը հաշուէին եւ իրենց մասնակցած ամէն
գիւտէն շահ մը ունին:

Կարելի չէ Լաիսընի ամէն գիւտերը
հոս մէկիկ մէկիկ թուել, միայն իր գոր-
ծերուն գլխաւորները պիտի ներկայացնենք:

Գիւտերուն մէջ առաջին տեղը կը գը-
րուէ իր յղացած երկարական-ըստաւա-
ռութեան կատարելով մէկ գրութիւնը, որ
կը պարունակէ նաեւ «Ժոյն» (dynamo),
նաեւ «Կաւալիստ» (caulistion) որով գիտ-
նին սակէն կարելի է երկարականութիւ-
նը ցուել, եւ «Կաւալիստ» (lamp à
incandescence):

Յետոյ պիտի յիշեմ «Եւրոպայ» (teleph-
one) վրայ կատարած գեղեցիկ աշխատու-
թիւնները: Լաիսըն կատարելադրած է
հեռաձայնը որով սա վերջինը, Կրահամ
Պէլլի «Կաւալիստ» (caulistion) գիւտէն
անմիջական ետքը, կրցած է ժողովրդին
ծառայութիւններ մատուցանել:

Պիտի յիշեմ նաեւ Եւրոպայ-էլեկտր
(Electromagnet) որ մարդուն խօսածն
ու ըսածն բարձրաձայն կը կրկնէ:

Լուսագրութեանն ու հեռագրի վերջին-
րի գիւտերն զատ Լաիսըն ունի նաեւ
շատ մը ժողովրդական գիւտեր, ինչպէս:

Եւրոպայ-էլեկտր (Plum électrique), Ձայն-
ագր (Phonographe) Եւրոպայ-էլեկտր (Kinétoscope)
Եւրոպայ-էլեկտր (Kinétographe) Եւրոպայ-էլեկտր
(Phonokinéographe):

Այս համառոտ կենսագրութեան տես-
նուեցաւ թէ Լաիսըն եղած էր միանգա-
մայն խմբագիր, հարկէ եւ վերջապէս
«Գրիգր մարդ»:

Հիմա որ երկարականութիւնը սկսած է
մեծ ու կարեւոր խնդիրներ լուծել, ձեռն-
հանքեր շնորհիւ, Լաիսըն ալ, իբր հան-
ձնարող մարդ, կրցած է պարագաներէն օ-
գուտ քաղել եւ մեծ մեծ քաղել առնել
տուած է այդ հակա Գիտութեան որ երկե-
տականութեան կը կոչուի եւ

Գ Ա Ի Ա Ռ Ն Ե Ր Է Ն

Քղերի Առաջնորդական Տեղապահը՝ Տ. Վահրիձ Մ. Վարդապետ Վանձեյս վերա- դարձած է իր վիճակը: Չնայ դիտեր թէ Ազգ. Պատրիարքարանէն վան երթալու համար իրեն կապուած ամսական 5 լի- րան պիտի չարուանկուի, Ասլանեան սրբապանին ինչ պէս մինչեւ վերջը:

Գ Ն Ե Յ Է Բ

Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի ինոյատու պտուած յատարկայ 1900 տարուան ըն- արգրածկ Տարեցոյցը՝ որ քանի մը օրէն շրջաբերութեան պիտի հանուի, ի մէջ այլոց կը պարունակէ Արմաշի Դպրեւանքի ընդարձակ պատմութիւնը եւ Դպրեւանքի ամա-վարդապետներուն եւ աշակերտներուն մէկ համայնացոյց տալի- տակը՝ որուն մէջ մանրամասնօրէն ներկա- յացուցուած է իւրաքանչիւրին պաշտօնը եւ նկարագիրը, յարակից մանրամասնութիւն- ներով:

Տարեցոյցի այս մասը Օրմանեան Ս. Պատրիարքի ներկայութիւնն է:

Այս տարեցոյցը կը պարունակէ նաեւ Պոլսոյ Ս. Յակոբայ օրբանոցէն զատ, գա- ւառային ընդհանուր օրբանոցներու վիճա- կացոյցները, իւրաքանչիւրին խնամակալու- թեան անունները, նպաստելով վարժա- րաններու ցուցակը եւն, եւն, եւն:

Այս կարեւոր երկարութիւնը որպէս ղի ազդայններու ամէն խաւերուն մէջ ալ տարածուի, եւ Ազգ. Հիւանդանոցի անտուկին ալ միանգամայն հաստիքորի պիտի ընդ կը գոյանայ, Ս. Պատրիարքը յարակցէս իր ճկուն եւ պերճախօս լեզ- ուով՝ պատրիարքական շրջաբերական մը պատրաստելով, տպագրութեան յանձնած է, որ քանի մը օրէն պիտի յղէ ո՛չ միայն մայրաքաղաքի քաղաքներուն եւ թաղ- իորհորհներու, այլ եւ կարեւոր անձերու եւ բոլոր առաջնորդարաններու, տարա- ծելու եւ ժողովրդականացնելու համար:

Չ Մ Ո Ռ Ն Ա Ն Բ

Դաւիթ էֆ. Սարգիսեան որ ծանօթ պատասցի եղական դէմք ո՛ւնէ Հայ-Ռա- նտէրներու, եւ սր այժմ կը տառապի Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ իր ա- ձուկին վրայ պալար մը հանած ըլլալուն համար:

Ձեռնհաս րժիշկները վիրաբուժական դործողութիւն կատարել տալու հաճու- թիւն չեն տուի Կուզեն որ արտաքին դե- ակորով բուժի. Բայց ո՛վ պիտի նոյայ Սար- գիսեանի ընտանիքը եւ անչափահաս 3 զուկները:

ՇԵՋԱՆԱԻՍԵՆԵՐՈՒ ՎԿԱՅԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԲԱՇԽԱՐԱՆ ՀԱՆԳԵԼՈՐ

Երէկ, ժամ 8-5ին, Պատրիարքարանի Ընդունելութեան Սրահին մէջ, Նախա- դասութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր անդի- ունեցու Շրջանաւարաններու վկայական- ներու լաշխման հանդէսը ուր նախորդ տարուանին նուազ թագմութիւն ներկայ էր: Այս տարի միայն Մարդու-դի-դէ ուղիկ Գուգաբուրի Մոյր վարժարանի 8 աղջիկ ու 1 մանչ չլինաւարտ ներկայացուցած էին Շրջանաւարտներուն կ'ընկերանային օրին վարժարաններու տեսուչները, զաս- արիտութիւն ուսուցչուհիներէն ու դաստիա- րակ ուսուցիչներէ:

Ուսուցչու իւրաքանչիւր Գուգաբուր էֆ. յանապառաջ ատենախօսութիւն մը բա- րուն մէջ աւելի իրեն յատուկ «Քրազ- ները» ծախեց, քան ինչ անկողի ծանօթու- թիւն մը տուաւ Կաղմական կանանցակի- եւ Ուսանց-Մարզի մասին Յարեց ինչ Տարբ. Նախակրթարանի նախապէս է մի- սայն Տարբ. ծանօթութիւններ տալ աշա- կերտներուն Անցեալ տարի չընաւարտ- ներու թիւը շատ աւելի բազմաթիւ էր, եւ կը յուսանայ թէ յառաջիկայ տարի յիսուցի- օտ չընաւարտներ պիտի կարենանք ներկայացնել: Այս տարուան դարձեցական ապագրին քիմիկ վերադրեց Հոգաբար- ձուներու եւ թաղ. ինձուրդներու զան- ցատութեան որ յոսով կ'աւելի է թաղա- կաններու ուսուցիչներ ընտրելու քամային կարգադրութիւնէն, եւ շատ անգամ Կաղմ- կանանցակի եւ Ուսանց-ժողովի ըստ կամի վերաբերութիւնէն:

Յետոյ կարճ տեսութիւն մը պարզեց թէ ինչպէս պատրաստուեցաւ արդի Կաղմ- կանանցակի եւ Ուսանց-ժողովը: Հուսկ ապա խնդրեց Ս. Պատրիարք Հօրմէն որ հանձն վկայականները բաշխել Նախ Նորին Սրբաշնորհութիւն անձամբ բաշխեց երեք վկայական, յետոյ միւս վկայականները յարգաբար յանձնեց Պատր. Փոխանորդ Սրբազանի, Տ. Ներսէս Վ. Դանիէլեանի եւ հանդիսականներէն պաշտօնական անձե- րու որ բաշխեն վկայականի արժանացող- ներուն:

Գուրգէն էֆ. ատենախօսութիւնէն շատեր քան մը չհասկցան, նոյն իսկ Կըր- թական դործին ձեռնհաս անձեր կը իրե- փայլին Գուրգէն էֆ. ատենախօսութեան վերջին մասին միջոցին:

Վկայականներու լաշխութեան ետք, Մարդու-դի Ս. Մարի-Եկեղեցւոյ վարժա- րաններէն մէկ մէկ աշակերտներ Ուղերձ- ներ կարգացին: Մարդու-դի վարժարանին ուղերձը զուտ թիւուցիկ, աշակերտի մը մանաւանդ մտքի զարգացման բոլորովին անհամապատասխան էր: Կ'երեւայ որ այս ուղերձը չարադրող ընացած, յետահայ- եաց ուսուցիչ մը կամ ունի մէն է:

Այնուհետեւ Ս. Պատրիարք Հայրը պա- րագային յարմար բանախօսութիւն մը ը- րաւ եւ այս տարուան սակաւաթիւ չըլա- նաւարտ գոտուի վերադրեց՝ մանչ տղոց թաղէ թաղ վարժարան փոխելուն, ոչ թէ Գուրգէն էֆ. անխարկածին համեմատ թաղականներու զանգուածութեան:

Յետոյ Ս. Պատրիարքը անդադառնա- լով ուսուցչական վկայականի արժանա- ցողներու խնդրին, յարեց թէ Ուսուցչ. ինձուրդը ղի պահաւ մը լեցնելուն հա- մար է որ կարգ մը դպրոցէն ելած ամեմ- չաժեմին վկայագիր կուտայ (Իրաւացի դիտողութիւն Մ. Ս. Վարժապետութիւնը կը յարգեմ, պատրիարք ըլլալէ առաջ վարժապետ էի, եւ իմէ այս պատրիարք- քական անունն հեռանալ, դարձեալ իմ նախկին պաշտօն պիտի ընդգրկեմ Անա- կը տեսնէք թէ որչափ փափուկ պաշտօն մըն է վարժապետութիւնն, որուն կող- ուսաններուն ընտրութեան մէջ շատ անա- չաւ զանուելու ենք):

Մեր վարժապետները իրենց ուղա- նուն պէս կը դասախօսեն թէ՛ ծաղիցի- ր եւ թէ՛ նախակրթարանի բարձր ընթաց- քին մէջ: Այս պարագան աշակերտը յե- տադիտութեան կը մղէ: Ս. Պատրիարք Հայրը չեւտեց միօրինակ ծրագրի մը պէս- քը:

Յետոյ խօսքը չլինաւարտներուն ուղ- դելով յորդորներ կարգաց որ ինչքանկ- թութեան մեծ խնամք տանին, որովհետեւ իրենց հիմնական վիճակը դեռ շատ ու շատ անբաւական է: Փառաւոր վկայական մը ստանալը չլինաւարտի թէ դուք զար- ցացած էք ու զարգանալու պէտք չու- նիք ալ:

Ս. Պատրիարք Հօր Օրհնութեամբ ու մաղթանքով փակուեցաւ հանդէսը:

Կը լսենք թէ՛ անպէս փակուածն ետքը, Կրթական ծրագրի մասին Պէրպէր- անն ու Գուրգէն էֆ. ներու միջեւ. վիճա- բանութիւն ծագած է Յայտնի է թէ Կրթական խնդիրներու մասին այդ երկու էֆ. ներէն որք ձեռնհասութիւն ունի:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն

Աքեայի կառավարչ անուանուեցաւ Մարաթիայի կառավարիչ Ռէմիլ բաշա, որուն յաջորդեց Աքեայի կառավարիչ Մու- հարեմ էֆէնդի:

Միւրիմբանի ատոման տրուեցաւ Պա- յադիտի գուտտի կառավարիչ Անմէտ պէյն եւ իւրաքանչիւրի կարի զաղմականներու Յանձնաժողովին նախագիշ Հասան բա- շայի, եւ Ուլայի Բ. ատոման իսլամ պանդխտներու հիւանդանոցին Բ. Բիշիկ Հիւանդանի Դասան պէյն:

Ականապուռ Օսմանիէ պատուանչան տրուեցաւ Պրիւքսէյի եւ Զուլիքիւրի Օսմ. դեսպան՝ Գարաթիտողի էֆ., եւ Բ. Կար- դի Մէճիտիէ Զին. Վարչութեան հետագ- րական տեսուչ Բէֆէթ էֆ. ի:

ԿԱՅՍ. ԻՐԱՍԷ՛ մը կը հրամայէ օտար երկիրներէ Թուրքիտ զաղթող իսլամները ձրիապէս փոխադրել կայս. գուտտները: Այս հրամանը Բ. Դանէլ ձեռնհաս պաշ- տօնատան հաղորդուեցաւ:

ԹՈՒՐԳԻՐՈՅ եւ Յունաստանի միջեւ առեւարական դանազիր մը կ'ընդու մա- սին հարկ եղած գործողութեանց ձեռնար- կուած է:

ՍՊԱՐԱՊԵՏ Բիլլա բաշա անհանգիստ ըլլալով՝ նախընթաց օր չկրցաւ. ներկայ դանուի Նախարարներու խորհուրդին:

ԹՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեպիտ Պ. ճովաբա Պշ. օր Բ. Գուռն երթալով՝ Արտաքին գործերու նախարարին պաշտօնադէս ծա- նոց թէ իրեն տեղ յաջորդ մը ընտրուած ըլլալուն, ինչ պիտի մեկնի մայրաքաղա- քէն:

ՅԻՄԱՆԱԿԱՆ դեպիտ Պ. Բօնթիան Պշ. օր հեղինական դեպիտատունն եր- թալով՝ այցելութիւն մը տուաւ դեպիտ իշխան Մամրաբորդիով:

ՋԱՂԱՑՊԱՆԵՐԸ. — Մայրաքաղաքին Զաղապանները պրնք արդի Կացութեան

զարման մը խորհելու համար քանիցս ժո- ղովընիք ըրած էին, երեկ նորէն գումար- ուեցան Կըսուէ թէ ստիպուած են իրենց դործերը դադրեցնել, Վեաթի դէմ չկրնալով դնել, ըստ որում օտար երկիրներէ հասած աշխուհները անխարկի կ'ընեն տեղական ցործները աղալ:

ԵՆԻՄԷՆԻ ՆԱՀԱՆԳԸ. — Այս կուսակա- լութենէն հասած լուրեր կ'իմացնեն թէ Շէյխ Ապուտլլահ էֆ., Պէնի Մուրվանի եւ Հարաւակողման ցեղապետները, ինչ- պէս նաեւ ուրիշ բաղմաթիւ ցեղապետներ Լաիէ դաւառակին կ'ընդուն զաղով կեդ- րոնական իշխանութեան հպատակութիւն յայտնած են:

Կուսակալը այս եղելութիւնը իմանա- լով Հարաւակողման երկիրները զրկեց Հոռէյտայի կառավարիչ Նուրի բաշան եւ Սէյտ Անմէտ Շէրաի բաշան: Երբ այս պաշտօնատարներ տանող շոգենաւը ծո- վեղերքին մօտեցաւ՝ ցեղապետները շոգե- նաւ եկան զանոնք ընդունելու: Պաշտո- նական ձեւակերպութիւններէն ետք ան- միջապէս դիւղարմիք մը կազմութեան ձեռնարկուեցաւ եւ Շէյխ Ապուտլլահ Բա- րաշէ ընտնութեան դիմել եւ իրաւ ալ երբ օրին մէկը աղջիկը ըստ սովորութեան դործի կ'երթար, վրան կը յարձակի ու կը փակցնէ դայն: Ոտոկանութիւնն իմանա- լով այս առեւանդումը, խուղարկութեանց կ'սկսի:

ՊՈՒԿԱՐԱԿԱՆ «Բրօկրէս» լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պուլկարոյ Ելիւմական նախարար Նաշօյլի Պոլիս կը գտնուի:

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ մը հարստատեր են Յու- լիսի Յոյները՝ «Եւա-Ելլա» անունով:

ԳԵՏՆԱՇԱԹԻԸ. — Գետնաշարժի նոր ցնցումներ զգացուեցաւ են Իզմիրի, Տէլիւ- մէնճիլի, Պալաթճիլի, Մուրադլի մէջ: ԶԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեպիտ իշխան Մամրա- քորաթօ հաջորդեց մը տուաւ ի պատիւ Պելկարոյի Հելլենական դեպիտ Պ. Էրիկ- րօրօրօյի, որուն Մայրաքաղաքը գաղ- ծանուցած էինք երէկ առտու: Նախընթաց առտու Պ. Էրիկրօրօրօն Հելլենական դեա- պանին հետ Արտաքին Գործերու նախա- րար Թէվֆիք բաշայի այցելեց: Պ. Էրիկրօ- րօրօն նաեւ այցելութիւն մը տուաւ Սեր- պիական դեպիտ Պ. Նովաբովի:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Հելլենական կա- ռավարութիւնը «Ա. Փրկչի» պատուանչ- չանին Գ. կարող շուրթած է Կայս. Թիկ- նապան գնդապետ Թէվֆիք պէյն:

ՂԱԱԼԹԻԱ դարեջրատան մը մէջ երկու Հրեայ նախընթաց օր կուտի բռնուելով, այն կողմերը գտնուող ոստիկան մը կուզէ միջամտել, սակայն կուտարաններէ մին ոստիկանին կը դիմադրէ, բայց իսկոյն ձեռ- բակաբախելով Ոստիկանութեան կը յանձ- նուի:

ԹՐԱՄՈՒԼԻՑՆԵՐԸ. — Քաղաքապետու- թիւնը Թրամուէլի ընկերութեան պայմա- նաւարման լրանալը նկատելով, առաջար- կած էր Կուտական ինքնօրին որ նոյն ըն- կերութեան մեծաշնորհ փոխանցուէր Անգլ- լեւանթիկեան խմբակի մը, Պետական ինքնօրին մերժած էր այս առաջարկը:

Նախարարական ինքնօրինը Պետական ինքնօրինը որոշման հաւանութիւն յայտ- նելով, որոշած է որ Լիւնկերութեան մեծա- շնորհին նոր պայմանաժամ մը արուի:

Մամաւարտապէս Ընկերութիւնը ար- տուածած է դործադրել իր ներկայացու- ցած բարեփոխութիւնները եւ նոր գիծեր չինելու համար ներկայացուցած ծրագիրը Հանր. Շինութեանց նախարարութիւնը այս մասին բանախօսութեան պիտի սկսի Լիւնկերութեան հետ:

ՆՈՐ ՓՈՒՌԵՐ. — Մուհիէտտին պէյն առաջարկին մասին Գաղաքապետութիւնը իր տեղեկագիրը մատուց Բ. Դանն, որով իր հաւանութիւնը կուտայ Ախրա-Գաղա- մէջ հաստատուելիք շոգենաւը երկու մեծ փուլերուն, որոնք օրական 50-60,000 օրա հաց պիտի կրնան արտադրել:

ԿՐՕՆԱԳՈՒՈՒԹԻՒՆ. — Մուղլայի մէջ Ալլամ անուն ոստիկան մը Խալմական կ'ընդ ընդունեց է:

ՅԱՐԶԱԿՈՒՄ. — Ղալաթիայի մէջ սե- ղանաւորութիւն ընող Տիգրան անուն անձ մը Սկիւտար իր տունը գացած ատեն կը տեսնէ որ վրան գտնուած 11 ոսկինոց ոս- կի ժամացոյցը չլիքալով՝ մէկտեղ շորթեր են: Ոստիկանութիւնը զննութիւն բացած է:

ՌԻԺԻԼԻ բաժնետէրերուն ընդ. ժողովը Դշ. օր տեղի ունեցաւ Կարապետած տե- ղակական կ'երեւայ թէ Ռէճիլի այս տար- ուան հաղորդի եղած է 1,972,378 ոսկի 90,299 ոսկիի տուաւ երութիւն մը կապ անց- եալ տարուան վրայ: Ժողովը որոշեց 20ֆր. շահաբաժին տալ բաժնետէրերուն:

ՄԻՐԱՅԻՆ ՏՌԱՄ. — Միւրիմի մէջ եր- կու Յոյն աղջիկ բաւական ժամանակ է փեր իրարմէ գաղտնի երիտասարդ մը կը սիրեն եղեր: Սակայն վերջերս իրարու սէրը հասնալով, սիրային նախաձեռն մը կը ծագի մէջերմին Աստուծոյ մէջ երբ իր մը- ցակերպիկն տան տալէն կ'անցնի, այս վերջինը պատուհանին կը պրտայ. «Անիկա

չպիտի առնեա» իսկ աղջիկը վարէն. «ո՛չ, պիտի առնեմ անիկա» Իր պատասխանէ: Աստի վրայ պատուհանը կ'ընդ աղջիկը հրաղէն մը առնելով իր մրցակցուհին վը- րայ կը պարպէ, որ անուշ զիտն կ'իյնայ:

113 ՏԱՐՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԳԸ. — Համի- տապատ գաւառակի դիւղերէն մէկուն մէջ կ'սպի եղբր դեռ Սլաւլան անուն 113 տարեկան մարդ մը որուն մարտդա- կան դործարանները անվնաս են եղեր եւ նոյն իսկ մէկ ժամու ձամբայ քաղելով կարելու կարող էր արունգները թելադիր հղիք են իրեն իր երիտասարդական թա- ջուն յատկութիւններն ալ յայտնել. . . նոյն գիւղէն մանկամարդ աղջիկ մը կ'ընու- թեան խնդրելով:

ՅԱՄԱՌ ՍԻՐԱՀԱՐ ՄԸ. — Իգմիրի մէջ 25 տարեկան քրիստոնեայ երիտասարդ մը, նոյն քաղքին Բէժիլի վարչութեան մէջ աշխատող աղջկան մը կը սիրահարի: Բայց այս վերջինը անանջ չի կախեր սիրահա- ռաչ երիտասարդին սիրային յայտարարու- թեանց ու պաղատանքներուն: Հէք երի- տասարդը համբերութիւնը սպասած՝ կ'ու- րոյէ ընտնութեան դիմել եւ իրաւ ալ երբ օրին մէկը աղջիկը ըստ սովորութեան դործի կ'երթար, վրան կը յարձակի ու կը փակցնէ դայն: Ոտոկանութիւնն իմանա- լով այս առեւանդումը, խուղարկութեանց կ'սկսի:

ՊՈՒԿԱՐԱԿԱՆ «Բրօկրէս» լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Պուլկարոյ Ելիւմական նախարար Նաշօյլի Պոլիս կը գտնուի:

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ մը հարստատեր են Յու- լիսի Յոյները՝ «Եւա-Ելլա» անունով:

ԳԵՏՆԱՇԱԹԻԸ. — Գետնաշարժի նոր ցնցումներ զգացուեցաւ են Իզմիրի, Տէլիւ- մէնճիլի, Պալաթճիլի, Մուրադլի մէջ:

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 16 Նոյ.	
Ֆրանսական Ռանթ	100 40
Օսմ. Ռէճի	» 297 —
Օսմ. Գրան, սէրի Գ.	Ֆր. 22 15
Ռուսիկ երկաթուղ	Ֆր. 117 50
Իտալական Ռանթ	» 94 15
Օսմ. Կայս. Պանքա	» 559 —
Ապանիական Արտաքին	» 66 20
Թրանսիլա	» 76 50

ՀԵՌԱԳԻՐ

Պ Ա Տ Ե Ր Ա Ջ Մ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Նոյ. — Բրէթօրիայէն Նոյ- 9 թուականով «Ռիթթեր» քաղաքած հե- տադիր մը կ'ընէ թէ Լէտիմիթիէն հասած ուղարկութեան համաձայն, Նոյ. 9ի առ- տուն բուռն թնդանթաձգութիւն մը սկսած է: Մէկ քանի Պօկը Զոկանտեր անդլ. խրամաններէն 1500 մէթր անդին կը գտնուին թնդանթաձգութիւնը դար- լելով հրացանաձգութիւնն սկսաւ:

— Մաքլենիլի ու Բիւպլընէլի մէջ ան- զորութիւն կը տիրէ: — Պատերազմական պաշտօնատունը խմանալով թէ Պօկրները զէնքեր ու ուղղ- մամիթերներ կ'ընդունէին Լիւթթօրէն, հրաման տուած է յաճառակ մը զրկել Լիւթթօրի գետաբերանին ու Տէլափօս ծո- ցին միջեւ, Թրանսիլա զրկուածները զրա- ւելու համար:

— Պատերազմական պաշտօնատուն մէջ կը հաւատան թէ այսօր ալ լուր չէ ստաց- ուած Լէտիմիթիէն, Մաքլենիկէն ու Բիւ- պլընէլէն:

Կառավարութեան լուրերէն կը սկսի մտառանջութեան մասին հանրային կար- ծիքը: Անդլական լրագիրները ո՛ր եւ է ծիր տեղեկութեան չեն հրատակել: Սակա- րանին մէջ Հարաւ-Ախրիկեան հանքային արժեթիքներուն գինը լաւ բռնուած են:

ԲԱՐԻԶ. — Մաքլենիլի տիրակառու կը շարունակուի:

Ընդհանուր յարձակում մը մօտա- լուտ է:

— «Կօլուայի» ըսածին նայելով՝ ուս- րանակին սպալ Լուի Նարդէն իշխանը Զարէն արձակուող մը խնդրեց՝ Պօկը բա- նակին մէջ մտնելու համար: Զարը որոշած ըլլալով՝ ամենախիստ չէղքութիւն մը պահել, ակամջ չի կախեց իշխանին առա- շարկին:

ԲԱՐԻԶ. — Ֆրանսական կառավարու- թիւնը կ'իմացայ թէ վրացիները երկու Փրանսայի սպաներ սպաններ են Մէնթրի մէջ: Բէլլիի Ֆրանսական դեսպանը հրա- ման ստացած է խիստ պատիժ մը պա- հանջել:

ԱՆԱՏՈՒՆԻ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երբեմնեքիս կառավարութեան 1899 Նոյ. 1 (Ն. Տ.) շրջադարձին սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԵՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

Ե Ր Թ

Դ Ա Ր Զ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Կ Ա Ռ Ա Ռ Ո Ւ Մ Բ										ԿԱՅԱՐԱՆ		Կ Ա Ռ Ա Ռ Ո Ւ Մ Բ									
		Թ. 34	Թ. 2	Թ. 4	Թ. 6	Թ. 36	Թ. 8	Թ. 10	Թ. 31	Թ. 33	Թ. 35			Թ. 7	Թ. 9	Թ. 11	Թ. 31	Թ. 33	Թ. 35	Թ. 37	Թ. 39	Թ. 41	Թ. 43
		Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ			Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ	Առաջ
		Ժ. 1.	Ժ. 2.	Ժ. 4.	Ժ. 6.	Ժ. 36.	Ժ. 8.	Ժ. 10.	Ժ. 31.	Ժ. 33.	Ժ. 35.			Ժ. 1.	Ժ. 2.	Ժ. 4.	Ժ. 31.	Ժ. 33.	Ժ. 35.	Ժ. 37.	Ժ. 39.	Ժ. 41.	Ժ. 43.
Գարաբէյ Կամուրջ	մեկ.	435	347	533	703	845	1030	1130	1055	1135	1140	մեկ.	մեկ.	426	343	530	435	435	435	435	435	435	435
Հայտար Գաշա	մեկ.	220	424	608	738	855	1113	1243	1113	1243	1243	մեկ.	մեկ.	220	424	608	738	855	1113	1243	1113	1243	1243
Գրգըլ Թօլրաբ	մեկ.	—	428	645	747	905	1113	1243	1113	1243	1243	մեկ.	մեկ.	—	428	645	747	905	1113	1243	1113	1243	1243
Ֆէնէր Եօլու	մեկ.	232	433	649	734	909	1117	1247	1122	1222	1222	մեկ.	մեկ.	232	433	649	734	909	1122	1222	1122	1222	1222
Կէօղ Թէփէ	մեկ.	—	438	624	736	945	1128	1227	1128	1227	1227	մեկ.	մեկ.	—	438	624	736	945	1128	1227	1128	1227	1227
Երէնքէյ	մեկ.	245	443	630	802	924	1135	1234	1135	1234	1234	մեկ.	մեկ.	245	443	630	802	924	1135	1234	1135	1234	1234
Պօսթանճը	մեկ.	234	451	637	809	934	1145	1244	1145	1244	1244	մեկ.	մեկ.	234	451	637	809	934	1145	1244	1145	1244	1244
Մալթէփէ	մեկ.	306	502	648	849	944	1156	1255	1156	1255	1255	մեկ.	մեկ.	306	502	648	849	944	1156	1255	1156	1255	1255
Գարաբէյ	մեկ.	322	513	659	831	1001	1214	1313	1214	1313	1313	մեկ.	մեկ.	322	513	659	831	1001	1214	1313	1214	1313	1313
Բէնտիք	մեկ.	333	521	707	839	1011	1224	1323	1224	1323	1323	մեկ.	մեկ.	333	521	707	839	1011	1224	1323	1224	1323	1323
Թուղա	մեկ.	341	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	341	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Կէյպէ	մեկ.	403	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	403	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Տիւ Խալէփէ	մեկ.	423	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	423	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թալիսանճի	մեկ.	443	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	443	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Հէրէքէ	մեկ.	455	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	455	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	511	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	511	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	529	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	529	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թալիսանճի	մեկ.	541	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	541	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Տէրիսնէ	մեկ.	552	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	552	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	606	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	606	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	626	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	626	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Պէօլիք Տէրպէն	մեկ.	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սալանճա	մեկ.	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	725	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ասա Բաղար	մեկ.	747	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	747	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Կէյպէ	մեկ.	831	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	831	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Սէ Զիսար	մեկ.	832	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	832	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Մէքէնէ	մեկ.	924	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	924	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Լէփէ	մեկ.	949	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	949	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Վէյիլ Խան	մեկ.	1024	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	1024	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Պիլէնէք	մեկ.	1106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	1106	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Գարաբէյ	մեկ.	1120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	1120	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Պօսթանճի	մեկ.	1230	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	1230	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	145	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	203	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	203	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Երբեմնեք	մեկ.	343	—	—	—	—	—	—	—	—	—	մեկ.	մեկ.	343	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ՀԱՄԱՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻՍ

Մ Ի Ա Յ Ե Ա Լ

ԱՊՍԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԵՆԻ

դրամադրուէ	Փրանք	27,000,000
պահեստի դրամ	»	52,002,500
տարեկան հասցի	»	70,339,912

Ընկերութիւնը փոխադրուած էր ՍՏԱՆԲՈՒԼԻՍԻՒԹԵԱՄԻՐ Կապալապէրներն միմեկին հետեւեալ եւ ասոնց
մէջ գտնուած վաճառքներն եւ կարասիներն խիստ չափաւոր տակաւններով:
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պօլաթ ԳԱՌԱՆԻ ԱՍՏՈՒԱՆԱՍՏՈՐ
Պոլիս, Պաշտէ—Գալու Անանիա խան. 21, 21, 22

AU CROISSANT D'OR
CARL MALIK

Constantinople, 46 Galata, Rue Tunnel

ՈՍԿԻ ՄԱՀԻԿ

Վերջին փոփոխութիւններն ունենալով իր խառն
զարգացումներն պայմաններով կը ծախուին
յաւաճապահեալ եւ բարեկեցեալ առարկա-
ներ, լոտարներ, ջահեր, արծաթեայ
սփռներ, սկաւառներ, ընտիր տեսակի
սփռներ, սրտակներ, եւ այլն-
Գիտեցէ՛ք ու դո՛ւ պիտի մնաք:
ԲԱՐՈՒՄ ՄԱՀԻԿ
Կ. Պոլիս, 46, Գալատա, Թալուս վանդ

ԱՅԻՆԱՆ-ԳԱՐԱՆԻՍՏԱՆԻՍՏՈՐ

Կը յայտարարէ վարչութիւնը թէ նոյն
տեղի «Մաղիկ» գործակալ անուանուած
է Արտաշէս Էփ. Հալապէս:

Ա. Տ. Ա. Ն. Ա. Յ. Ե. Ա. Լ.

Աստուծոյ «Մաղիկ» գործակալ ընտ-
րած ենք Գարաբէյ Էփ. Յ. Զարաթ-
ճեան որու պէտք է զինն ըստմանոր
գործը ուղղող Պատ. Ազգայնները:

ՓՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏԱՐԵՆՈՅՑ
1900 ՏԱՐԻՈՅ

Լոյս տեսաւ. Նշան. Էփ. Պարզեման
տպարանին տպարանը եւ ճիշտ բովանդա-
կութեամբ Բացի Երբեմնեքի տարեցոյցի
նիւթերն էր տպարանակէ հետաքրքրա-
ւոր տպարանակէ ծանօթութիւններ, վի-
պակներ, զիտակներ, արհեստական զիտա-
կներ եւ այլն. Կը յայտարարուի այս օգ-
տակար եւ տպարանագործ հրատարակու-
թիւնը ամէն զատակարար անձանց հաւա-
տարակէս:

ԱՐՏՈՒԱՆՏԻՐ Ա. ՍԱՌԱՆԵՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՄԱՀԻԿ» ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Գալաթի, Համալի-Բաշա խան

«ՇԱՀԻԿ» ԹԵՐԹՈՆԻ (34)

ԲԵՆԻ ՍԱԼ

ՍԵՒ ԱԴԱՄԱՆԴԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ա.

ՏԻՏԻՆ ՏԸ ՊՈՒՆԻՍԵՐ

—Ո՛ր, բարեկամ, կը պատահանայ
տիկին Գարաբէյ Կամուրջ, քու եղբայր
լաւ կը ճանչնամ. անիկա երբեք այսչափ
երջանիկ չէ եղած: Եթէ անոր շատ դրամ
տանք, իսկ մը խնդ ու մնայ հետաքրքրա-
թիւններու կը ձեռնարկէ, իրենց մեջ
կը թողու եւ կրկին թշուառութեան մէջ
կը տալարակ: Ա՛յ հիմա կ'աղկանայ վրայ
կը մտածէ եւ շատ դժուր թէ օր մը իդա-
պէլ շատ հարուստ պիտի ըլլայ:
Տիտին այս խոսակցութիւնները ծոյրէ
ծայր մտիկ կ'ընէր եւ իրապէս զեռն իր
նախաձեռն տակաւ կ'աճէր: Զայն պիտակ
մը կը նկատէր, պիտակ մը որ իրմէ կը
գողնար հորաքրոջը իր վրայ տածած սի-
բոյն ու իրեն համար տարած հոգեւոր ու

խնամքներուն մէկ մասը եւ որ օրին մէկը
կը հարստութեան կէտը պիտի խելի իր
ձեռքէն երբեմն իր նախաձեռն կ'արտա-
յայտէր սղու կոխներով որոնց միջոցին
Իդապէլի վրայ կը յարձակէր ու կը ծեծէր
դայն, երբեմն կը ձանկարէր Գարաբէյ-
նոր այդ կոխներով ուրիշ բանի չէլն վի-
րադրեր, բայց եթէ այն ստորութեան ու
տարածանութեան որ անհրաժեշտարար կը
ծաղկէ միւսնոյն տան մէջ ընտելոյ տղեկ-
ներու միջեւ:
Բայց յետոյ Տիտին կրցաւ իր նախաձե-
ռք ծածկել: Երբոր մեծցաւ անհրաժեշտ
ընտելոյ մը պէտք սկսաւ անոր վրայ հակել Տի-
տին սիրելի ձեռնարկը այդ գեղեցիկ դեմա-
սի աղջիկը որ տան ամբողջ ուրախու-
թիւնը կը կազմէր: Մօրեղբոր կնիկը եւ
Իդապէլի հայրը այս խաղէն խաղուեցան:
Միայն Իդապէլ կը զգուշացնէր անիկ, իր
թէ անոր ճշմարիտ զգացումները զու-
լակած ըլլար: Բայց ձեռնառնի եւ իդա-
պէլի ամուսնութեան միջոցին Տիտին ան-
խիղճ զանաւարտ, անանի որ ալ եւս գե-
ղատի կ'ընէր այնչափ բարեկ, այնչափ հա-
մակարար կը գտնար որ տակաւ իր հին
անպատահութիւնները կը վարդաւորէր:
Մինչ կ'աւելար Սէլ-Սէն-Իլուս ամայն
ճամբէն կը յառաջանար, Իդապէլ ուղից
կը շնորհակալութիւնը յայտնէր Տիտին:
Ու յանկարծ հարբէր մը լեզուէն սգակեր

աղջիկը ձեռքն անոր երկնցներով ըսաւ.
—Անհո՛ւնապէս երախտապաշտ եմ զիս
այսչափ սիրելուդ, Տիտին:
—Բրո՛ւ մը պէս կը սիրեմ քեզ, պա-
տահանէր Տիտին իր թէ յուզուած:
—Ա՛յ, սիրելի զուսակներ, ըսաւ Տիտ.
Գարաբէյ, սիրելի դիւրար:
Ետեւ կ'ընէր ալ լեզուն՝ մինչեւ որ
կ'աւելար Տիտին իր խաղէն խաղուեցան:
Իրեն անմիջապէս եղբորաղջիկը անհեղ-
ատաւ եւ սիրեցեղ որ պատկիւ Ու յետոյ
հաշտարար մտաւ ուր Տիտին եւ Իդապէ-
պէլի հայրը իրեն կ'ապահէին: Հայրը թէ
կտոր մը բան կ'ընէր, հարբէր Բարեկ
մէջ բոլոր անցած դարձածներուն տեղե-
կացաւ:
—Ի՞նչ թէ իդապէլ, խեղճ տղայ, կը
մընծայէ:
Յետոյ իր կարգին, զաւտանալով մը
հեղու թեւով, սկսաւ խօսիլ զործանոցին
զործներուն վրայ: Տիտին որ մօրեղբորնիկ
կը զիտէր մանրազնայն, տեսնելով թէ ա-
նիկա Իդապէլի ահագին զգարանութիւնն
եւսաւ ալ՝ զործանոցին ամէնէն ճշմարիտ
մանրամասնութիւններով կը հետաքրք-
րուէր, ինքնին կ'ընէր թէ այդ արհու-
տագէտ կ'ընէր նոյնքան կը սիրէր եղբոր-
աղջիկն ու զինք, որչափ իր զործանոց